

amit én vállaltam, nagy megtiszteltetésnek veszem, hogy ezzel megbíztak, és az életem meghatározott szakaszára szól. Egyszer azt találtam mondani, hogy ez a bársonyszék bizony nagyon kemény. A megfogalmazás nagy sikert aratott, gon-

dolom, azonnal átéreztek, mit akarok vele kifejezni. Nem mártíromságból csinálom, hanem mert itt tenni kell valamit és most talán én vagyok az, aki a legtöbbet tudja tenni. Remélem, sikerülni fog. Ha mégsem, a lelkiismeretem akkor is tiszta, mert

reggel 9-től este 11-ig itt vagyok és valóban mindent megpróbálok a cél érdekében. És meggyőződésem, hogy képes vagyok, kollegáimmal képesek vagyunk az operaház, a magyar zenei élet javát szolgálani.

Tóth Anna

Precedens értékű győzelem a munkaügyi bíróságon

Dr. Gyimesi László szerint az ítélet segít a munkavállalók érdekeinek védelmében

Nagyon nagy jelentőségűnek érzi a Dr. Gyimesi László, a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének elnöke, a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének főtárgyvezetője azt a pert, amelyet a hónap elején másodfokon is megnyertek a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon. Farkas István Péter harsonaművészt ugyanis, akinek képviselőjét dr. Gál Andrea, a szakszervezet jogsegély szolgálatának vezetője látta el, visszahelyezték állásába, s az alperesnek, a Magyar Állami Operaháznak az eddig elmaradt jövedelmét is ki kell fizetnie. A szakszervezeti vezető azért tartja fontosnak, precedens értékűnek ezt a győzelmet, mert az ítélet bebizonyította, a jövőben a nyugdíjasok érdekeit is jobban lehet védelmezni.

Ennél a pernél – meséli dr. Gyimesi László – nagyon nehéz helyzetben voltunk, hiszen a nyugdíjas munkavállalók jogviszonyát bármikor, indoklás nélkül is meg lehet szüntetni. Ami ebben a konkrét esetben kételyeket ébresztett, az az volt, hogy a Magyar Állami Operaház tagjaként dolgozó, szakmai nyugdíjas harsonaművészt, Farkas István Pétert rendkívül szokatlan módon, szezon közben, november 11-én mentették fel, s az intézkedést azzal indokolták, hogy ő 1997. június 1-től nyugdíjas. Eközben azonban az együttesben még harminc másik nyugdíjas muzsikust foglalkoztattak továbbra is, akik között nálánál idősebb művészeket is lehetett találni.

Amikor nekikezdünk a pernek, úgy döntöttünk, hogy nem a felmentés pontos okát kívánjuk kideríteni, hanem azt, hogy ok lehet-e a felmentésre a művész nyugdíjas státusza. Ezért bizonyításunkban fontos szerepet kapott az az érv, hogy szezon közben a legritkább esetben mentenek fel egy zenekari művészt, főleg úgy, hogy a nyolchónapos felmentési idejében a munkavégzéstől a teljes időre eltekintenek (a jogszabály szerint csak a felmentési idő felére kötelező a munkavégzés alól történő felmentés), s azt mondják neki, hogy már szinte másnapról nem kell bemennie a munkahelyére. Ezzel a lépéssel ugyanis kifejezetten kárt okoz magának a munkáltató is, ez nem logikus és nem életszerű. Semmilyen magyarázata nincs tehát an-

nak, miért nem dolgozhat ez a művész a szezon végéig, s miért nem lehet a munkaviszonyát akkor megszüntetni. Ráadásul ez érintett muzsikusként 1974-től állt az Operaház alkalmazásában szólamvezető harsonaművészt munkakörben. Ő az egyetlen, aki a zenekarban Liszt-díjjal és habilitációs oklevéllel egyaránt rendelkezik. S az is kiderült, hogy két évre visszamenőleg az együttesből senkit sem mentettek fel a szakmai nyugdíjra való tekintettel.

Ezért úgy gondoltuk, hogy itt a munkáltató – miközben látszólag jogszerűen indokolja a döntést –, mégsem ezért szünteti meg a munkavállaló jogviszonyát, mert nyugdíjas. Ezt a jog nyelvén rendeltetés ellenes joggyakorlatnak nevezik, amelyet a Munka Törvénykönyve tilt, hiszen nem más, mint a joggal való visszaélés. Ebben az esetben a munkáltató felmentési jogával élt vissza, pontosabban azzal, hogy a nyugdíjast indoklás nélkül fel lehet menteni, azonban ha a felmentés oka valójában valami más, akkor a nyugdíjas állapota való hivatkozás jogszerűtlen.

Tehát mint már mondtam, azt kellett bizonyítanunk, hogy a munkáltatónak más oka volt a felmentésre, s ez nem egyszerű feladat. Ebben az esetben feltehetően személyi vita húzódott meg a háttérben, s az, hogy a zenész egy tőle teljesen független zenekari ügyben a véleményét hangoztatta. Szerencsére voltak tanúk, akik különböző beszélgetéseken vettek részt, s a be-

csatolt iratok, a közvetlen és közvetett bizonyítékok alapján a bíróság is úgy ítélte meg: „az alperesnek a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetése vonatkozásban tett intézkedése a felperes véleménynyilvánításának elfojtására irányult, ezért a Munka Törvénykönyve 4. paragrafusának (1) és (2) bekezdéseibe ütközik, tehát jogellenes.”

Az a döntés született, hogy a munkavállalót vissza kell helyezni az eredeti munkakörébe, ki kell fizetni az eddigi, elmaradt illetményeit, és jogviszonyát folyamatosnak kell tekinteni. Az elsőfokú ítélet ellen az alperes, a Magyar Állami Operaház fellebbezett, de a másodfokú bíróság is – immár jogerősen – az elsőfokú bíróság ítéletét hagyta helyben.

Szakszervezeti szempontból azért tanulságos és értékes ez a győzelem, mert egy nagyon nehéz jogi helyzetben is sikerült összeszedni azokat az érveket, amelyek meg tudnak akadályozni egy rendeltetés ellenes joggyakorlást, s bebizonyosodott, egy ilyen, szakmai vagy más nyugdíjas felmentésével kapcsolatos, pert is – amennyiben az érvek valósak, és azokat bizonyítani lehet – meg lehet nyerni. Állíthatom, hogy jogi szempontból kollegáim igazán bravúros munkát végeztek. S hozzá kell tegyem azt is, bár bő két esztendőn keresztül tartott a pereskedés, ez meglepően kevés időnek számít az ilyen típusú ügyekben.

(R.Zs.)